

ERDÉLYI LAPOK

Ngs. Ramaszetter, Robert urnak
A. L. Disztár 2. tp. Bu

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

KÖZBESZÓLUNK

A KERESZTÉNYSÉG ÉS A FÖLDI HATALOM. Megint érdekes írása van Ignotus Hugónak, a metsző szavú és sokat gondolkodó írónak a kereszténységről. Most a zsidóság vallási és társadalmi eszméjével méri össze a kereszténységet. S kimutatja, hogy a zsidóság is ugyan istenmegismerő, felebarátot becsülő lelki emelkedéseket adott, de csakis egy nép keretén belül. A kereszténység ezzel szemben minden népnek testvériséget, szabadságot és egyenlőséget hozott.

Azonban a további fejlődései során Ignotus mégis félti a kereszténységet attól, hogy fölöslegessé válik a divatos politikai és társadalmi áramlatok között. Ilyen áramlatok: a bolsevizmus, a fasizmus, a hitlerizmus. Mindeniknek meg van a maga belső vad ereje, ami hatalmat ad neki. Ha a kereszténység a hatalomhoz való alkalmazkodással keresi a maga fennmaradását, mint ahogy — Ignotus szerint — eddig tette, akkor el fog pusztulni.

Ignotus tévedése az, hogy csak emberi intézménynek nézi a kereszténységet. Pedig sok olyan áramlatot keresztülült már a kereszténység, mint amilyenek ma uralkodóknak és hatalomban levőknek látszanak. A kereszténység nem szorult rá egyik földi hatalomra se, mert a szívekben való élet az ő hivatása. Gandhi például most, élete végén, a páriáiban levő embertársai mellett azzal szállt sikra, hogy az indusok ősvallásából áttért a kereszténységre.

Vajjon milyen hatalom kényszerítette őt erre...? A feltűnési vágy, hogy így tüntessen pária embertársai mellett? Hát ilyen tüntető emberszeretet lehet a kereszténységben?

Akkor mégse szorult a maga lényegén kívül egyéb hatalomra.

FÉLELEM AZ AGYONVERESTŐL. Afféle tősgyökeres kiszólás, amit „Kraftansdruck”-nak szoktak mondani, a sok nemzetközi konferencián még nem igen termett. Legföllebb a Snowden egykori angol pénzügyminisztere maradt meg a hágai jóvátételi egyezkedésről. Ez a keserű szavú államférfi volt az, aki rászólt a csehekre, hogy olyanok, mint az egykori óratolvajok, akik az ellopott óra viszaadásáért is jóvátételt kívánnak.

Ilyen tömör kiszólás esett most MacDonald angol miniszterelnök ajakáról is. Még a természetes beszédmod nyersesége is benne van, ahogy azt mondja: „Ha a világgadassági konferencia képviselői üres kézzel mennek haza, népeik otthon agyonverik, vagy felakasztják őket.”

Szinte úgy lehet látni, mintha a konferencia képviselőit otthon egy-egy faluvégén várják a kigyúlt népek. És hogy fürkősbót, meg akasztókötél van egyik kezükben, másikkal pedig babérlevél és palmaág. Ha így volna, ha így lenne, akkor csakugyan úgy is lehetne, ahogyan MacDonald íjesztgeti a konferenciáját.

A népek azonban — szegények — semmit

Az osztrák kormány éjszakai minisztertanácson eltiltotta a nemzeti szocialisták működését

Krems városban egy egész rendőrcsapatot sebesítettek meg kézigránátos támadással. — Nagy felindulás Bécsben

Bécsből jelentik: Hétfőn este futótűzként terjedt el az osztrák fővárosban az a hír, hogy Krems alsóausztriai városban véres merénylet történt. A merénylet végbevitelének a körülményei olyan forradalmi megnyilatkozásuk voltak, hogy emiatt az egész Bécsben egyszerre óriási lett az izgatottság.

A véres merényletről és az azt követő kormányintézkedésekről a következő jelentéseink számolnak be:

Hétfőn délután egy 56 főből álló segédrendőrcsapat gyakorlatozott Krems közelében. Gyakorlat után hazatérőben két ismeretlen fiatalember kézigránátot dobott a segédrendőrök közé, akik közül harmincat többé-kevésbé súlyosan megsebesítettek. Tizenkilencet igen komoly sebekkel kórházba kellett szállítani. Kettő közülük már haldoklik.

Dollfuss szövetségi kancellár este 9 órakor értesült a szörnyű merényletről. Azonnal minisztertanácsot hívott össze. A minisztertanács éjféli előtti néhány percig tartott. Ennek folyamán a kormány elhatározta, hogy a horogkeresztes mozgalmat radikálisan megbénítja. Formálisan ugyan csupán a nemzeti szocialisták úgynevezett rohamosztageit és önszervező különítményeit (az S. A. és S. S. jelzésű pártkarhatalmi csoportosulásokat) tiltják be és oszlatják fel; maga a nemzeti szocialista párt feloszlatatlanul marad. Ugyanis az osztrák alkotmány értelmében politikai pártot nem lehet feloszlatni. Magával a nemzeti szocialista párttal szemben a kormány formailag csak a párt működésének a betiltását rendelte

el, de ez — a gyakorlatban — már egyértelmű a párt teljes megszüntetésével. A tilalom értelmében a nemzeti szocialista párt országgyűlési tartománygyűlési és községi tanácsi képviselői sem gyakorolhatják mandátumukat. Ugyiszintén megtiltotta a kormány a horogkeresztes jelvény viselését is.

A minisztertanács határozatot éjjel 11 órakor Schuhschnigg igazságügyminiszter a bécsi rádió útján közölte s egyúttal igen komoly hangú beszédet mondott a bejelentéssel kapcsolatban. Elmondotta, hogy a rendőrség minden kétséget kizáróan megállapította a nemzeti szocialista párt részességét a kremsi merényletben. A borzalmakkal és rágalmakkal való harc nem az, ami megengedhető volna bizonyos világnézetek, vagy párt-eszmék terjesztésére. A kormány tehát kényszerült az eltiltó intézkedések kiadására. Ez még mindig nem kivételes eljárás és nem a gyorsított ítélkezések rendszerének a behozatala. Ő azonban figyelmezteti az illetékeseket, hogy az ország függetlenségének külső akciókkal veszélyeztetése, vagy belső polgárháborúk szítása: hazaárulás. Ez ellen az ország kormányán állók olyan eszközökkel fognak küzdeni, amelyek célra vezetnek. Egyébként azonban a kormány békét akar s új intézkedésével is arra törekszik, hogy a további rendbontásoknak és békezavarásoknak hathatósan elejét vegye.

(Bécs). Magánjelentések szerint a várost katonaság szállta meg.

Hadikészenlét Bécsben

— Meghalt a kremsi merénylet két sebesültje —

Bécsből jelentik: A rendőrséget és a helyőrséget készenlétbe helyezték. A nemzeti szocialistákkal szemben fogantatandó eljárásokról annyi már nyilvánosságra került, hogy a horogkeresztes képviselőket nem fosztják meg mandátumaiktól, lapjaik is megjelenhetnek.

Kremsben ostromállapot szerű intézkedéseket fogantatosítottak. Záróra este 8-kor van. A városban és környékén állandó razzíát tartanak.

sem értenek abból a sok körmönfont beszédből, ami a konferenciákon elfolyik. Azt se tudják, vajjon hoz-e, vagy sem eredményt nekik. Azt se tudják, mikor kell kiállani a faluvégre a kiküldöttök hazavárására. Így — sajnos — nem is tudnak úgy eljárni, ahogyan MacDonald elképzei...

A merénylet sebesültjei közül kettő már meghalt.

Dollfuss száműzetéssel fenyegetik

Münchenből jelentik: Az osztrák nemzeti szocialistapárt betiltásával kapcsolatban a „Völkischer Beobachter” vezércikkét ír.

— A tegnapi lépéssel — írja többek között — az ausztriai német-üldözés, melyet a klerikális és marxista bérencek vezettek, tetőfokra hágott. A bírálókat nem szabad eltekinteni attól, hogy Dollfuss és társai nem egy népert és államért, hanem saját személyükért küzdenek, félve egy esetleges száműzetéstől. Az osztrák nép ítélete teljesen egyértelmű ebben a tragikus kérdésben, éppen úgy, mint a zsidók által fenntartott Habsburg-visszaállítási kísérlet kérdésében.

Jakabffy Elemér szatmári beszámoló beszédében számonkérte a kisebbségi nyelvhasználat jogát

A Magyar Párt szatmári tagozata Figus Albertet választotta meg új alelnökké.

(Szatmár.) A Magyar Párt városi tagozata vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését. Mint már korábban jeleztük, ugyanekkor tartotta Jakabffy Elemér országgyűlési képviselő is a beszámolóját.

A közgyűlés az Iparos-Otthon kerthelyiségében folyt le, s ezernyi közönség hallgatta végig. Illosvay Lajos apátkanonok elnökölt. Láng Ferenc dr. főtitkár felolvasta a párt múltévi működéséről szóló jelentését, aztán a néhai dr. Weiss Sándor elhunytával megüresedett alelnöki állás betöltése következett. A közgyűlés lelkes tapsolás és éljenzés között egyhangúlag Figus Albertet, a sajtóbizottság elnökét választotta meg erre a tisztségre. Azután dr. Jakabffy Elemér mondotta el igen nagy hatás mellett a beszámolóját.

A leépítések kormányzati módszerének a sivárságára mutatott rá, amely azonban többnyire csak az államnyelv nemtudása címén zaklatott kisebbségi embereket éri. Viszont a leépítések rendszere megkíméli azokat a fölösleges állami iskolákat, amelyek milliókat emésztenek azért, hogy néhány — nagyrészt erkölcsi presszióval odajuttatott — magyar gyermeket a nemzetiségéből kivetkőztessenek. Nem építi le a kormányrendszer a sovinizmust se, s ez nemcsak a városok és faluk utcáin való rombolásokban éli ki magát, de a parlamentben is.

Külön erős hatást keltett Jakabffy, mikor az elnöki asztalra helyezte Krassó-Szörény vármegye alispáni jelentését a magyar uralom idejéből.

— Méltóztassanak megtekinteni. — mondotta — ennek a jelentésnek minden szava románul is kinyomtatott. Miért? Mert a magyar állam kormányzata természetesen találta, hogy az olyan vármegyében, amelyben nagy számmal élnek románok, a megyebizottságok tagjai, mielőtt a közgyűlésen saját anyanyelvükön felszólalnak, az alispáni jelentést a saját anyanyelvükön, tehát románul is olvassák. Kérdelem tehát, mikor volt nagyobb nemzeti szabadságuk a kisebbségeknek, akkor, amikor minden törvény a kisebbségek nyelvén is kinyomtatott és szétosztott és a nemzeti megyékben az alispáni jelentések is a

kisebbségek nyelvén szerkesztettek, vagy ma, amikor birói ítélet mondja ki, hogy köztisztviseltekben a kisebbségi anyanyelvet használni jog szerint nem lehet.

Szóváltotta Jakabffy Elemér azt is, hogy magyar időkben a román egyházak hárommillió aranykoronát, vagyis mai értékben kilencvenmillió leit kaptak államsegélyül. Külön

a román felekezeti iskolák pedig még további kétmillió aranykoronát, vagyis mai értékben hatvanmillió leit.

A beszámoló beszédet az egész közönség óriási lelkesedéssel fogadta.

A közgyűlés befejező pontjaként dr. Südy Tibor ügyvéd jelentette be tartalmas beszédében az ifjúsági szakosztály megalakulását. A szakosztály egyik feladatának megemlítése azt is, hogy az ifjúságnak a történelemben, magyar irodalomban és helyesírásban való hiányos ismereteit pótolják. Aztán az ifjak gazdasági elhelyezkedését is a szakosztály lesz hivatva előmozdítani s egyúttal az ifjúságot a család, a hit és a nemzet iránti eszményekben megtartani.

Illosvay Lajos elnök köszönő szavaival ért véget a nagyjelentőségű közgyűlés.

A világgazdasági konferencia kudarc előtt áll

A mezőgazdasági államok pénzt kérnek. — Amerika az aranyérték elörlését vagy lecsökkentését javasolja

(London.) A világgazdasági értekezlet valutabizottságában Bulgária, Csehország, Románia, Lengyelország, Jugoszlávia és Lettország kiküldöttei közös javaslatot terjesztettek elő, amely különösen a kötött devizagazdálkodás megszüntetésére kíván intézkedést. Aztán azt is indítványozza, hogy a mezőgazdasági államok hiteléletének a felélesztésére történjenek segítségnyújtás.

A második albizottságban az amerikai delegáció nyújtott be javaslatot, amely szerint a közös valutaalaphoz való visszatérés szükséges és sürgős. A félalaphoz való visszatérés érdekében nemzetközileg meg kell szabni, hogy az arany nem használható valutaalapul, sem érméül a belföldi forgalomban. Tartalmazza a javaslat még azt az indítványt is, hogy az államok minél alacsonyabb fedezetet fogadjanak el. Ez a fedezet a bankjegyforgalom 25 százaléka legyen.

Az amerikai és a német delegációk elvonulnak az értekezletről

Londonból jelentik: A világgazdasági konferencia körében nagy elkedvetlenedést okozott a washingtoni kormányának az a tegnapi rendelkezése, amely szerint a valutafegyverszünet érdekében

megindult tanácskozásban az Egyesült Államok delegátusai nem vehetnek addig részt, amíg Roosewelt bizalmasa, Moley Londonba nem érkezik. Moley új utasításokat hoz magával s ezek az utasítások — az amerikai lapok szerint — nem kedveznek annak a tervnek, amelynek alapján a valutarögzítési tárgyalások eddig folytak. Moley csak 10 nap múlva érkezik Londonba, addig tehát megegyezésről nem lehet szó. Az amerikai delegáció ki is vonult az értekezletről.

Londonból jelentik: A világgazdasági értekezlet kudarc előtt áll. Az amerikai delegáció elvonulása után most a német küldöttség tagjai hagyják el a konferenciát.

Hugenberg már Berlinben van, Neurathot pedig mára várják haza. Szerdától kezdve tehát nem lesz német miniszter az értekezleten.

Az angol sajtó meglehetősen pesszimista hangon ítéli meg a helyzetet.

Magyarok! Olvassátok és terjesszétok a legősintébb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**at

Irni fogok neki...

Irta: Zágon István

— Nahát, ha bemegyek az irodába, az lesz az első dolgom, hogy írrok neki — mondta doktor Pesti, jónévű fővárosi ügyvéd.

— Kinek? — kérdezte a reggeliző-asztal mellett vajaskenyérrel rácsaló hitvese.

— Ennek a Lenczi gyereknek — válaszolta mosolyogva Pesti. Aztán rámutatott a reggeli újság hírei között egy háromsoros, személyi vonatkozású újdonságra, amely szerint Doktor Budai Lőrinc, ugyancsak fővárosi ugyancsak ügyvéd, a Vízzabályozó-Bank ügyésze, megkapta az Elsősztályu Államvasuti Menetrendet, amely kitüntetéssel tudvalevőleg a Méltóságos Urak közé lépett úgy címben, mint jellegben.

— Hát ki ez a Budai Lőrinc?

— Ez? Nekem nagyon, nagyon régi, kedves jó cimborám.

— Soha nem hallottam róla.

— Nem hát. Lenci még a te idő előtti diákbarátság. De nagyon régi és nagyon kedves. Egy padban ültünk a gimnáziumban, négy éven keresztül. Hol én írtam le az ő dolgozatait, hol ő az enyimeket. Jogászkorunkban hol ő adott nekem kölcsön öt koronát, hol én neki. De rendszerint inkább én neki. Egy szabónál dolgoztattunk, hitelbe, ugyanazokhoz a családokhoz jártunk, ugyanazokat a bá-

lokat táncoltuk végig reggelig, ugyanazoknak a lányoknak udvaroltunk, a végén már csak ugyanannak az egy kisleánynak...

— Na, ne mondd! Nem is emlékszem...

— Nem neked, angyalom! Mondom, hogy ez még a te idő előtti volt. Abban az időben mindketten a kis Koronczy Nellinek csaptuk a szelet...

— Hát az meg kicsoda?

— Hja, barátom, az abban az időben nagyon aranyos kis jószág volt. És mellel a Vízzabályozó-Bank ügyvezető igazgatójának a lánya. Az utolsó pillanatig kétséges volt, hogy melyikünket szíveli jobban. Aztán valahogy, magam se tudom, hogy miért, Lencire mosolygott rá a szerencse...

— Szerencse? — kérdezte Pestiné féltékenyen.

— Na igen, fiacskám — hökkent meg hirtelen Pesti — úgy értem, hogy nagy dolog volt az Lencinek: beházásodni a Vízzabályozó Bankba, amit azonban még így utólag se irigylek tőle, mert, ha, teszem azt, én vettem volna el a Nellikét, akkor elszalasztottalak volna téged, ugyebár?

— De ez, úgy látom, csak most, véletlenül jut az eszedbe!

— Véletlenül? Hát hogy mondhatsz ilyet, drágaságom? Nem az volt az első szavam, hogy amint bemegyek az irodába, azonnal írni fogok neki egy őszinte és megleghangú gratuláló-levelet? Hát lehet gratulálni olyasvala-

kinek, akinek az ember irigyli a szerencsáját?

Mint ahogy teljesen nyugodt lelkiismerettel megállapítható, hogy ebben az időben doktor Pesti még egyáltalán semmi mást nem érzett doktor Budai iránt, csak a legtisztább, baráti szeretetet.

Hébehóba találkoztak is egymással, törvényszéken, ügyvédi összejöveteleken, kávéházban, vagy egybeült és soha nem mulasztották el feleleveníteni a régi, kedves diáknapok emlékeit, kölcsönösen megérdeklődtek egymás ügyes-bajos dolgait, megszorongatták egymás kezét, aztán ment az egyik jobbra, a másik balra.

És mindez valószínűleg úgy is maradt volna az emberi kor legvégső határáig, ha doktor Pesti tényleg megírta volna aznap délelőtt Budainak a szóbanforgó gratuláló-levelet.

Csak hogy úgy fordult a dolog, hogy aznap már vagy hárman vártak rá az irodájában, bonyolult, nehezen elintézhető ügyekkel, úgy, hogy ebédre se tudott hazamenni, hát ilyenformán a gratuláló-levelet megírásáról szó se lehetett.

Másnap, az igazat megvallva, elfelejtette, csak akkor jutott az eszébe, amikor hazament. Keresett is levélpapírt, hogy na, most nekiül annak a levélnek és megírja, de, sajnos, nem volt odahaza levélpapír.

— Na, nem baj — gondolta, — most beírom magamnak az elvégzendőim közé ezt a levelet és holnap reggel igazán az lesz az első dolgom, hogy megírom.

A közoktatásügyi miniszterium megállapította az érettségi vizsgabizottságok székhelyeit

— Az erdélyi és bánági bizottságok beosztása —

Bukarest. Saját tud. Vasárnap, 25-én kezdődnek az érettségi vizsgák az egész ország területén. A közoktatásügyi miniszterium a következőkben állapította meg a vizsgáztató bizottságok székhelyeit: a Baritiumi fiúliceum, az egyetemi pedagógiai szeminárium liceuma, a Regina Maria leányliceum, a Principesa Ileana leányliceum, Szamosújvár, a 45. számú bizottság előtt Kolozsváron a Regina Maria leányliceum helyiségében vizsgáznak. A kolozsvári római katolikus fiúliceum, a kolozsvári római katolikus leányliceum, a Marianum, a kolozsvári református fiúliceum, a kolozsvári református leányliceum, a kolozsvári unitárius liceum, a 46. számú bizottság előtt, a kolozsvári Principesa Ileana leányliceum helyiségében vizsgáznak. A zilahi református fiúgimnázium, a marosvásárhelyi református fiúliceum, a marosvásárhelyi katolikus fiúliceum, az enyedi református liceum és a gyulafehérvári katolikus liceum növendékei. A 47-es számú bizottság előtt Szatmáron, a fiúliceum helyiségében vizsgáznak a szatmári fiú- és leányliceumok, a szatmári katolikus leányliceum, a szigetvári Dragos Voda liceum és a máramaros-szigeti leányliceum növendékei. A 48. számú bizottság előtt Nagykárolyban a fiúliceum helyiségében vizsgáznak a nagykárolyi, a szilágysomlyói és a nagy-

bányai fiúliceum növendékei. A 49. sz. bizottság előtt, a dési fiúliceumban vizsgáznak a dési, besztercei liceumok, a besztercei evangélikus liceum, a naszöldi liceum növendékei. Az 50. sz. bizottság előtt a fiúliceumban vizsgáznak a marosvásárhelyi állami fiú és leányliceum és a katonai liceum növendékei. Az 51. sz. bizottság előtt Balázsfalván a fiúliceumban vizsgáznak a balázsfalvi fiú- és leányliceum és az erzsébetvárosi fiúliceum növendékei. Az 52. számú bizottság előtt Gyulafehérváron, a fiúliceumban vizsgáznak a gyulafehérvári fiú- és leányliceum, az enyedi fiúliceum, a tordai fiú- és leányliceum. Az 53. sz. bizottság előtt a szászvárosi fiúliceumban a szászvárosi, dévai, brádi, petrozsényi fiúliceum növendékei. Az 54. sz. bizottság előtt Szebenben a Lázár liceumban vizsgáznak a szebeni Lázár liceum és a szebeni leányliceum növendékei. Az 55. sz. bizottság előtt Segesváron a Principele Nicolae liceumban vizsgáznak a brassói Honterus liceum, a medgyesi Róth liceum a szebeni Bruckenthal liceum, a

sebeni luteránus leányliceum, a segesvári Teutsch liceum. Az 56. sz. bizottság előtt Udvarhelyen, a fiúliceum helyiségében vizsgáznak az udvarhelyi római katolikus fiúliceum, a kereszturni unitárius liceum, a segesvári Principele Nicolae liceum. Az 57. sz. bizottság előtt Brassóban, a Saguna fiúliceumban vizsgáznak a brassói Saguna liceum, a brassói Mesota liceum, a brassói leányliceum, a gyergyószentmiklósi Sf. Nicolae liceum növendékei. Az 58. sz. bizottság előtt Brassóban a Mesota liceumban vizsgáznak a brassói római katolikus liceum, a csík-szeredai római katolikus liceum, a sepsiszentgyörgyi református liceum, a kézdívásárhelyi római katolikus liceum, a fogarasi fiúliceum növendékei. A 73. sz. bizottság előtt Temesváron a Carmen Sylva leányliceumban vizsgáznak a Carmen Sylva liceum, a temesvári Notre Dame leányliceum, a karánsebesi liceum, az oravicei General Dragalina liceum. A 75. számú bizottság előtt Nagyváradon a Gojdu liceumban vizsgáznak a Gojdu liceum, a belényesi görög katolikus fiú- és leányliceum, a váradai Oltea Doamna leányliceum, a váradai Izraelita magánliceum. A 76. számú bizottság előtt Váradon az M. Nicoara liceumban vizsgáznak az adadi fiúliceum, az aradi Ghika Birta leányliceum, az aradi római katolikus magánliceum, a temesvári piarista liceum, a temesvári izraelita liceum. Összesen 76 bizottság fog működni.

A franciák Hitler délkelet-európai terve ellen előveszik a Dunaszövetség tervét

Budapestről jelentik: A Pesti Napló politikai körökből arról értesül, hogy Gömbös legközelebb Rómába utazik. Ezt az értesülést hivatalos helyről meg semmilyen formában nem erősítették meg.

Párizsból jelentik: A Le Journal értesülése szerint Hitler nagyjelentőségű gazdasági előnyöket helyezett kiállításba Magyarországnak, de ezzel szemben felkérte Gömböst, hogy támogassa minden fenntartás nélkül Németország politikáját.

Gömbös — állítólag — gondolkozási időt kért. A lap egyúttal ismét felveti a Dunamedence rendezésének kérdését és javasolja,

hogy ismét szőnyegre kellene hozni Tardieu Duna-konföderációs tervét, hogy ellensúlyozzák Németország messzemenő tevékenységét a Dunamedencében.

Felhőszakadás és jégeső két gyermekáldozattal. Bukarest. Saját tud. Targul Frumosban ismételtén felhőszakadás és jégeső pusztított, amely vízzel árasztotta el a várost, valamint négy falut. A megyében Cornesti községben egy 9 és egy 8 éves fiú a megáradt patakba fulladt.

A Tökéletesség Tükre Speculum Perfectionis

Latin eredetiből fordította:

Balanyi György
kegyesrendi tanár.

Ara füzve 120 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

De aztán nem írta meg, mert eszébe jutott, hogy ma délelőtt úgy is fel kell mennie a Vizszabályozó Bankba, hát majd elintézi a dolgot szóbelileg, bizonyára még jobban is fog esni a Lencinek, ha hideg tintasorok helyett meleg baráti kézzel szótól tolmácsolja őszinte szívből fakadó örömet. Amint a bankba ért, rögtön meg is kérdezte a portást:

— Az ügyész úr itt van?

— Budai méltóságos urat keresi Uraságod? — kérdezte a portás előkelő főlényyel.

— Hát persze!

— A méltóságos úr e pillanatban külföldön tartózkodik.

— Hm — nyelt egyet Pesti. — na, köszönöm, barátom.

Aztán valami öntudatlan keserőséggel ment be a bank kapuján. Nem tudta, hogy mi bántja. Hogy a portás olyan hirtelen megtanulta, hogy a Lenci méltóságos úr? Vagy, hogy őt ezzel szemben Uraságodnak szólította? Vagy talán az, hogy a Lenciről azt mondják, ha nincs idehaza, hogy külföldön tartózkodik, míg órála legfeljebb azt mondhatják el, hogy Kecskemétre utazott?

— Na, mindegy, hát majd megírom neki azt a nyomorult levelet és kész — morogta bosszúsan. — Meg fogom írni, hogy már az első nap írni akartam, de... Különben mit védekezem? Megírom neki még ma este, hogy őszinte szívből gratulálok és pont.

És szándékát tett követte. Még aznap este

nekifogott. Nem is egy levelet írt neki, hanem hármat.

Az elsőt azért tépte szét, mert tulságosan kedvesnek találta és nem akarta, hogy a Lenci azt higgye, hogy ő most dörgölözni akar, vagy megalázkodik. Utóvégre ezzel a kitüntetéssel se a Lenci nem lett nagyobb valaki, se ő nem lett kisebb.

A második levelet azért hagyta félbe, mert az meg tulságosan gögös és hideg volt. Ebből azt találná következtetni a Lenci, hogy neki talán fáj az a kitüntetés. Pedig nem fáj. Mert ő tisztában van a saját értékével és nagyon jól tudja, hogy se tudás, se tehetség dolgában közel se jöhet hozzá a Lenci és az a Vasuti Menetrend egyáltalán nem neki szól, hanem a Vizszabályozó Bank ügyészenek.

Hogy a harmadik levelet miért tépte szét, azt maga se tudta. Széttépte, mert széttépte. Rossz levél volt. Hogy miért volt rossz? Mert rossz volt. Most már világosan látta, hogy ezt a gratulációt nem lehet elintézni másképpen, csak úgy, hogy megvárja, amíg a Lenci hazajön külföldről, akkor aztán felhívja telefonon és gratulál neki. Csak úgy, barátilag, szinte mellesleg.

Egy hét múlva fel is hívta. Először a bank minden vonala mással beszélt. Másodszor is. Harmadszor a bankot megkapta, de az ügyésznek titkárja azt mondta neki, hogy a méltóságos urat most nem kapcsolhatja, mert fontos és halaszthatatlan tárgyalása van.

— Ugy? — kiáltott a telefonba dühödtén.

— Hát akkor mondja meg, kérem, Öméltóságának, hogy tiszteltetem.

Ezzel levágta a kagylót. Pedig tudta, hogy a történetben nincs és nem volt semmi sértő, vagy lealázó. Ő maga is számtalanszor adott már ki az irodakisasszonyának olyan útastást, hogy ne kapcsoljon be hozzá senkit, mert dolga van. Ha az illetőnek fontos, úgy is fel fogja hívni. Azonban neki ez a dolgot egyáltalán nem olyan fontos — gondolta. Ő bizony nem erőlködik többet, se levélben, se telefonon. Majd, ha egyszer véletlenül találkozik Öméltóságával, akkor gratulál neki. Ugyis, mint egyszerű Uraságod, aki nem kapott ugyan Menetrendet, de ezzel szemben nem is suttognak róla éjjeli kártyacsatákat a Kaszinóban és táglelkiismeretű ügykezelési módot, mint a Lenciről, mert például azt mondják, hogy a gellérthegyvi villáját is abból építette, hogy...

Na, mindegy, ő ezeknek a pletykáknak soha nem adott hitelt eddigéig, ámbár igaz az is, hogy nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja, azonban az ilyesmi őt nem fogja visszatartani attól, hogy egyszer, majd legközelebb, alkalmilag, ne mondhasa el a Lencinek azt, hogy gratulál neki...

De nem gratulált.

Se legközelebb, se soha többé.

Ugyanis legközelebbi alkalommal a tőrvényszéken találkoztak. Pesti valami apró cseprő pörben volt alperesi ügyvéd a Vizsz-

Dr. BAKKAY KÁLMÁN:

MOSI JELENT MEG!

Tanuljatok Tőlem!

TARTALMA:

1. Keresztuti ájtatosság.
2. Negyvennapos böjt miselmádságai, leckéi és evangéliumai, összefüggő magyarázatokkal és példákkal. — Nagyheti szertartások.
3. A szentmise imádságai (népének).
4. Jézus élete és kinszenvedése a négy evangélium alapján.

Ara füzve Lei 200 —
"köve" 250 —
és porló.

5. Sátoros ünnepek (karácsony, husvét és pünkösd) nyolcada.
6. Függelék: a) A hitoktatás fontossága, b) A nő hivatása a háztartásban (szabadelőadások).
7. 200 prédikáció példával. (760 oldal) A jubileumi szentév alkalmával igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt.

Kapható az 'Erdélyi Lapok' könyvosztályánál

TÁRSADALMI ÉLET

SZIVGÁRDA AVATÁS BELÉNYESEN. (Saját tud.) Dr. Hauler Pál esperes-plébános rövid pár esztendei sikeres működését egy újabb teljesítménnyel gazdagította, amennyiben kezdeményezésére megalakult a szivgárda csoport, amely május 29-én a Demetriade színház termében műsoros ünnepélyt tartott. — A műsor az alábbi számokból állott: 1. *Bevezető beszéd.* Tartotta dr. Hauler Pál. 2. *Gárda induló.* Énekelték a szivgárdisták. 3. *Zászló avatás.* Vers. Mael Ferenc. Szavaltá Kilner Zoltán. 4. *Mesék éjszakája.* Színdarab. Előadták: Gurka Zoltán, Kilner Duci, Zsurka Manyi, Budai Babi, Cseh Mária, Bedő János. 5. *Zongora szám.* Kilner Judith. 6. *Erdő titka.* Balett. Táncozták a szivgárdisták. Rendező volt Morschl Jánosné úrnő. 7. *Virágok Ane Mária.* Vers. Mael Ferenc. Szavaltá Zgimbe Gizella. 8. *Aldozási ünnepély.* Színdarab. Előadták: Jordán Mária, Valkovszky Bandi, Zsák Rózi, Király Octáv, Zsák Béla. 9. *Élőkép egybekapcsolva pápai himnusszal.* Maga az előadás a siker jegyében folyt le s az elért kitűnő eredményért hálás köszönet illeti dr. Gurka Gyuláné gárda vezetőt, aki időt és fáradságot nem kímélve rendezte és tanította be a gárdistákat. Az érdemekben osztályrészt jutott Morschl Jánosné úrnőnek is a táncbetanításokért. Maga a gárda tagavatás e hó 18-án este 7 órakor a virágokkal gyönyörűen feldíszített templomban történt, amely ünnepély a pápai himnusszal vette kezdetét, ezt követte dr. Hauler Pál lélekemelő beszéde, miután következett az érem megáldása, kiosztása és az ünnepélyes eskütétel. 24 leány és 15 fiúgyermek tett esküt a Nagy Királynak. A lélekemelő ünnepély sokaknak könnyet csalt a szemébe s boldog tudat töltötte el, hogy itt is sikerült az ifjúságot táborba tömöríteni s ezzel is egy újabb éket verni az antikrisztus táborába.

bályozó Bank ellen, amelyet Budai képviselt. Egy pillanatig se volt kétséges, hogy a pert a bank nyeri meg, de Pesti ezzel nem törődött. Nem az ügyfele igaztalanságát védte a bank igazsága ellen. A saját, jó ügyvédi presztizsét érezte megtámadottnak egy gyengébb készültségű szerencselovag kiváltságos helyzete által. Nem jogászai eszmecseré volt ez a tárgyalás, amely után két régi cimborá megkérdezi egymástól a hogyvagyhogyvagyot és esetleg leül megenni egy gyorspörköltet, spriccerrel, zavartalan barátsággal.

Nem. Ez a tárgyalás elkeveredett tusává hevesedett a rossz ügyet képviselő jó ügyvéd és a jó ügyért harcoló rossz ügyvéd között. Vagy még ennél is több volt talán. Ez az Uraságod lázadása volt a Méltóságos Ur ellen, a hajdan mellőzött udvarló küzdelme a szerencsés vetélytársal, a háromszobás kispolgár marakodása a gellérthegyi villatulajdonossal és a hétköznapi, aktaporos zakó csatája a Menetrenddel ékes szürke zakattal ellen. És amikor Pesti a pert, mint az előrelátható is volt, elvesztette, úgy érezte, hogy le tudná ütni Budai Lencit, mint annakidején Káin Ábelt.

Ezt a történetet pedig csak azért írtam le ilyen körülményesen, hogy magam is rémült tudatára ébredjek annak: micsoda bajok származhatnak abból, hogy még mindig nem gratuláltam egy régi barátomnak, aki a múlt héten méltóságos úr lett...

A DÉVAI LEAYKLUB MŰSOROS ELŐADÁSA igen szép közönség előtt folyt le június 11-én délután a dévai zárda nagytermében. A műsort Szörényi Magda szavaltató nyitotta meg, aki szívet-lelkét gyönyörködtető módon szavalt el néhány igen szép verset. Utána matróziáné következett, amit Lánckor Jolánka, Spák Baba és Strnad Franciska lejtettek el kecsesen. Tiringer Rózi és Lánckor Jolánka énekduója, amit cigányzenekar kísért, szintén igen szép hatást váltott ki. *Mondd miért* és *Bocsásd meg nekem* című dalokat énekelték el anynyi kedvességgel és bájjal, hogy a hallgatóság alig akarta leengedni őket a színpadról. Az *Antennabetyár* című darabban kiváló játékkal szerepeltek: Vitan Irénke, Holtzer Ernő, Bellei Jenő, Kiss Ernő, Wach János és Strnad Franciska. Az előadás a legteljesebb erkölcsi sikert aratta s tanúságot tett a Dévai Katolikus Leányklub életrealóságáról s vezetőinek és tagjainak kiváló képességeiről.

Ötezer lei pénzbüntetésre mérsékelte a nagyváradai tábla a lázítással vádolt Manyák József szatmári hírlapíró büntetését

(Nagyvárad). A nagyváradai királyi ítélőtábla kedden délelőtt foglalkozott Manyák József ujságíró, a „Szatmári Ujság” című, Szatmáron megjelenő napilap főszerkesztőjének bűnyűével.

Mint ismeretes, a szatmári ügyészség izgatás címén vádat emelt Manyák ellen a Szatmári Ujságban 1932 december 3-án, 7-én és 8-án megjelent cikkei miatt, amely cikkek a kolozs megyei revízióellenes tüntetésekkel foglalkoztak. A szatmári ügyészség a cikkekben lázítást látott.

A szatmári törvényszék az ügyben a Marzescu-féle törvény által előírt vizsgálat elrendelése nélkül főtárgyalást tűzött ki. 1933 február 3-án a törvényszék Vasváry Sándor dr. királyi ügyész vád- és Südy Tibor dr. védőbeszéde után, megtagadva a cikkekben foglalt állítások valódiságának bizonyítására szolgáló eljárás lefolytatását, Manyák Józsefet három hónapi fogházra ítélte.

Az ügyész és védő fellebbezése folytán az ügy a nagyváradai királyi ítélőtáblához került, amely hétfőn délelőtt hozott ítéletet. A vádat A. Jonescu főügyész képviselte, míg a védelmet dr. Simonca György nagyváradai és dr. Südy Tibor szatmári ügyvéd látta el.

Előbb Simonca György dr. mondotta el védőbeszédét. Hangoztatta, hogy a Marzescu-féle törvény első szakasza értelmében csak olyan állítások büntetendők, amelyek nem felelnek meg a valódi tényállásnak. A szatmári törvényszék a bizonyítási eljárás mellőzésével hozott ítéletet. Kéri a bizonyítási eljárás elrendelését.

Ezután az ügyész mondotta el érdekes beszédét. Visszavonta a szatmári ügyész fellebbezését, amely az ítélet súlyosbítását kérte, hangoztatva, hogy ma,

FŐPÁSZTORI LÁTOGATÁS VIZAKNÁN. Dr. Makkai Sándor református püspök a napokban meglátogatta a vizaknai református egyházközséget. A község 700 éves temploma előtt Ince Lajos református lelkész, a négyféle vallás papsága és a politikai község képviselői fogadták. A hivatalos vizsgálat után 50 terítékes bankett volt a főpásztor tiszteletére, amelyen úgy magyar, mint román részről szép szavakkal méltatták azt a példaadó, testvéri egyetértést, amely a városka román és magyar lakosai között évszázadok óta fennáll.

A KATOLIKUS HIVEK KETTŐS ÜNNEPE TOLGYESEN. Urnapján a tolgyesi római katolikus egyházközségnek kettős szép és felemelő ünnepe volt. Délelőtt négy szépen díszített oltárhoz vitte, illetve kísérte diadalútján a hivek sokasága az Oltáriszentséget. A plébánia és a tantestület jól sikerült gyermekelőadással gyönyörködtette a szép számban összegyűlt hallgatókat. Szép énekek, több színdarab tett tanubizonyosságot arról, hogy a katolikus iskola vezetősége nemcsak tanítja, hanem neveli is a gyerekeket, hogy majd az életben is meglássák az a szeretet, feltű gond és buzgalom, amely arra irányul, hogy fellépésben, társadalmi életben is jelét adják annak, hogy katolikus magyar iskolába jártak, ahol szerető szívek nevelték lelküket és finomították szívüket.

HUSZ REND SZÖTTES RUHA, MINT VIZGA AJÁNDÉK. Kézdivásárhely. Saját tud. Százpatak község kicsi székely lánykájának örömmünnepe volt a vallásvizsga alkalmával, mert a szófogadók és jó tanulók között husz rend szöttes ruháskát osztott ki dr. Péterffy Lőrinc kézdivásárhelyi kerületi római katolikus főesperes. A ruhák költségeit teljes egészében dr. Péterffy viselte. A nemes cselekedetnek kétszeres jó hatása van, mert amíg egy részt tanulásra, engedelmis jó viselethez ösztönzi a gyerekeket, másrészt példát mutat a felnőtteknek arra, hogy az otthon készült gyönyörű szöttes ruha többet ér a drága, divatos holminál.

amikor úgy a román, mint a magyar lakosság egyaránt szenved a nyomasztó gazdasági krízis következtében, nem helyes még ilyenformán is elmérgesíteni a helyzetet. Enyhe büntetést kér, amely elősegíti, hogy a két nép között éppen az ujságírás útján, közeledés jöjjön létre.

A vádbeszéd után, amely szinte védőbeszédként hatott, Südy Tibor dr. csatlakozott Simonca dr. védőbeszédéhez. Erdemben kéri a vádlott felmentését.

Félórai tanácskozás után kihirdették az ítéletet. A bíróság elutasította a bizonyítási eljárás elrendelésére vonatkozó kérelmet, viszont a védők által beadott fellebbezésnek helyt adott s a szatmári törvényszék által kiszabott három hónapi fogházbüntetést 5000 lei pénzbüntetésre változtatta. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, Südy védő semmiségi panasszal élt a Semmitöszékhez.

A nagyváradai Magyar Párt intézőbizottsága a napokban dr. Soós István elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen az elnök bejelentette, hogy az országos gyűlés júli. 2-re van kitűzve Marosvásárhelyre. Az intézőbizottság elhatározta, hogy a biharmegyei és nagyváradai tiszlujtást szeptemberre halasztja. Tárgyalta az intézőbizottság a színház kérdését is és javaslatára egy bizottságot küldött ki, amely a két tagozati elnökön kívül Czifjra Kálmán, Thury Kálmán, Hegedűs Nándor tagokból áll és kiegészül egy pár művészelemmel is. Tárgyalta az intézőbizottság az ifjúsági szakosztály országos megalakításának kérdését és elfogadta Arvay Árpád javaslatát. Sajtoreferensül ideiglenesen kijelölte dr. Fehér Márton intézőbizottsági tagot. Végül köszönetet szavazott Szabó Károly és dr. Medvigy Ferenc tagoknak az első magyar kulturház létesítése alkalmával kifejtett tevékenységükért.

A Gömbös—Hitler találkozóhoz messzemenő következtetéseket fűz a német sajtó

A magyar ellenzék támadást kezdett a látogatás miatt

Berlinből jelentik: A *Deutsche Allgemeine Zeitung* megállapítja, hogy a Gömbös és Hitler közötti megbeszélések a jelek szerint kedvező mederben folytak. A két állam kapcsolatainak a megszilárdítása érdekében szükségesek is voltak ezek a megbeszélések, de egyben hasznosak és értékesek is.

Általában a berlini sajtó a látogatás lejárta után is hosszú cikkekben méltatja a látogatás nagy politikai jelentőségét.

A nemzeti szocialista párt lapja, az *Angriff*, Gömbös látogatásának legnagyobb jelentőségét abban látja, hogy Németország és Magyarország most közös erővel veszi fel a harcot a revízióért. A lap kiemeli, hogy a magyar miniszterelnök berlini útja nagyfontosságú azért is, mert a nagy nemzeti forradalom óta ez az első eset, hogy egy ilyen kiváló külföldi államfőru látogatott el Németországba. Másrészt azonban az is nagyjelentőségű, hogy a magyar miniszterelnök látogatása újabb tanubizonyosság a Németország és Magyarország közötti mélyen gyökerező sorsközösségről.

A *Vossische Zeitung* kommentálásában az osztrák kérdésre fekteti a fősúlyt. Arra a következtetésre jut, hogy Hitler és Gömbös a kisananton kívülálló délkelet-európai államok „konszolidációjáról” tárgyalt. Ugyanakkor történt ez, amikor a kisananton nyíltan csatlakozásra szólította fel Ausztriát. A délkelet-európai kérdések rendezésében Magyarországának Németországgal teljesen párhuzamos az érdeke.

Bécsből jelentik: Illetékesek cáfolják azt a hírt, hogy Gömbös Gyula berlini útazását osztrák körökkel folytatott megbeszélések előzték meg. Ugyanígy cáfolják azt a beállítást is, mintha Gömbös berlini útja előtt Dollfussal telefonon beszélgetett volna.

Bécsből jelentik: A *Wiener Allgemeine Zeitung* értesülése szerint Gömbös *Nelky* magyar követet pontosan tájékoztatta Hitlerrel folytatott tanácskozásairól. *Nelky* ezután a kancellári hivatalba ment szokásos diplomáciai megbeszélésre, ahol *Dollfuss* kancellárral folytatott beszélgetést.

Budapestről jelentik: Gömbös miniszterelnök hétfőn délután 4 órakor érkezett vissza Budapestre. Rövid pihenő után a képviselőházba ment, ahol a jobboldal hatalmas éljenzéssel fogadta. Viszont a szociáldemokraták padsoraiból gúnyosan az a felkiáltás hangzott feléje: „Heil Hitler!”

Amikor Gömbös az ülésterembe lépett, éppen *Rassay* beszélt, aki beszéde további során meglehetősen éles hangon, szóvártette Gömbös berlini útját. Az az érzése — ugymond, — hogy a miniszterelnök berlini látogatásával nagy károkat okozott az országnak. *Rassay* azt a megjegyzést is tette, hogy a látogatás nagyon a műkedvelő diplomácia jellegét érezteti. Különösen kifogásolta a módot, ahogyan titkolózásokba burkolták az útazást és így meglepetést okoztak. Erre közbeszólt Gömbös miniszterelnök:

— Megnyugtatom a képviselő urat, mindenki tudott róla, aki illetékes volt!

A ma legidősebb könyve

MIGRAY JÓZSEF

A

MARXIZMUS CSODJE

Ára: 120 lei és portó.

A Sz. István-Társulat kiadása.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
hőnyvosztályánál.

A férje szenved

A mérgek és főleg a húgysavas mérgeződés nagy mértékben rombolják a szervezetet.

A rombolás először lassú, alattomos, alig észlelhető. Például úgy kezdődik, hogy nehezünkre esik a lépcsőkön felmenni, amelyeken eddig könnyűszerrel jártunk. Vagy jelentéktelen szívizurást érzünk, vagy a fogak kezdenek lazulni, a foghús lesz érzékeny s néha feldagad.

Gyanútlanul fejlődik ki az izületi csuz. Annál könnyebben, ha a szülők szervezetében hasonló kis zavarok előfordultak, vagy tényleg szenvedtek is reumában, arteriosklerozában, azaz másszóval, ha öröklődött, mert hiszen az artritisz öröklődő betegség. De azoknál, akik nem figyelnek fel, a húgysav a leggyakrabban igen erőlyesen lép fel: váratlan szélhűdési roham benu-lást idézhet elő, úgy hogy ki sem mozdulhat többé a házból: lumbago, amely miatt görbévé válik a járása, sciatica, amely nyomorékká teszi, úgy hogy bot nélkül nem tud járni; kimerítő asztma, hepaticus-, vagy vese-kólika.

És ami még nyugtalanítóbb a jövőre nézve, az az arteriosklerosa nyilvánvaló jelentkezée: szemhéj feldagadása, szívdobogás, szédülés, emlékezőtehetség elvesztése, a beszéd elnehezülése, végtagok szibbadásai, rendetlen érverés, stb.

Vagy jöhet, ami még nagyobb szerencsétlenség, a gutaités, agyvértolulás.

Mіндеzen különböző beteges állapotok megszüntetésére két megoldás kötelező: 1. a diéta, 2. a vérben levő összes tisztátalanságok és főként a legveszélyesebb mérgeknek, a húgysavnak alapos és rendszeres kitisztítása.

Ez ropogtatja az izületeket és — bekérgesedvén az izmokba — tesz minden mozdulatot fáj-dalmassá, (mert hiszen a húgysav kristályok oly szuróan hatnak, mintha megannyi szeg és tű volna a szervezetben).

A húgysav miatt válnak az erek „pipaszárakká”, elvesztve rugékonyságukat, ami nélkül pedig a vérkeringés lehetetlenné válik. Ebből ered a szív fáradása, csövesedése, a gutaités, vértolulás.

A mai mozgalmas és megerőltető korszakban a húgysav nem kimél meg úgyszólván egyetlen felnőttest sem.

Ime, miért írja elő az atritikusoknak orvosa a húgysav leghatásosabb ellenszerét, az URODONAL-t, amely teljesen veszélytelen a gyomor, vese és szív működésére. (Az orvosi egyetem közleménye).

Ugyanezért erőszakolja minden családjára, a holnapért való aggodásában, férjét, hogy vegyen URODONAL-t, hogy a betegségek ellen biztosítsa.

Az URODONAL megfiatalítja a megmérgeződött szerveket és kizárja a húgysav újabb támadásait.

Ha egy háromszoros nagyságu üveget vesz, 25%-kal olcsóbban vásárol, mintha négy rendes nagyságu üveget vesz.
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A világ legjobb kispazdái nem biznak a világgazdasági konferenciában

Paul Reynaud volt francia pénzügyminiszter jogosulnak mondja a dánok aggodalmát, a napilapoknak adott interjújában

(Kopenhága.) A dán közvélemény rendkívül pesszimiztikusan ítéli meg a londoni világgazdasági konferencia kilátásait. A lapok megegyeznek abban, hogy a konferencia semmiféle gyakorlati eredményt nem fog produkálni, mivel az nincs megfelelően előkészítve és megfelelő tárgyalási alappal sem rendelkezik. Megállapítják a dán lapok ezenkívül, hogy az a konferencia az utolsó kísérlet és ha az eredménytelenül végződik, a világ még nagyobb tanácstalanságba süllyed. A dán küldöttség csak akkor jut jelentős szerephez, ha sikerül létrehozni Svédországgal és Norvégiával az érme-egyezményt, amely első lépés volna a valuták nemzetközi stabilizációja terén. Mindenképpen szükséges a három északi ország valutáját közös alapon állandósítani. A

végrehajtás terén azonban Dánia előtt tornyosulnak a legnagyobb nehézségek, mivel a dán korona 15 százalékkal rosszabb e pillanatban, min a svéd és a norvég korona.

Rendkívül érdekes nyilatkozatot tett az *Ekstrabladet*-ben Paul Reynaud, volt francia pénzügyminiszter.

— A helyzet kulcsa — mondotta Reynaud — az amerikaiak zsebében van. Szerencsétlenségre az Egyesült Államok közvéleménye az adósságok ügyében olyan beállítású, hogy ez a kulcs alighanem az amerikaiak zsebében marad. Jogosult az aggodalom, hogy ha eredménytelenül végződik a londoni világgazdasági konferencia, akkor annak, tényleg komoly szociális és politikai következményei lesznek az európai és amerikai országokban.

Francia föld — magyar szemmel

Egy vasárnap a rózsák szentje életének és halálának a színhelyén

(Lisieux). Ragyogó májusi hajnalban érkeztem meg a világhírű francia kegyhelyre: breton és normand zarándokokkal. Az állomáson bensőséges szeretet fogadott. Akkor ébredt a város. Az ég azurja és a tavaszi nap csókoló melege borult rája. Negyvenketten tömött sorokban indultunk a város szívébe. Előttünk gazdag normandhimzésű zászlók. Az asszonyok népviseletben. Fejükkel normandbubos fejkendő takarja. Mellükön a kereszt csillog a napsugarak lengé aranyporában. A férfiak hajdonfövel, talpig feketében. A leányok fekete szoknyához fehér ingbluzt viselnek. Rendezett menetben, katonás sorban haladunk. Az állomás mellett, a jobboldali domboldalon az új bazilika épülete áll.

Ahogy befordulunk a Carmel temploma felé, felszáll a dal. Leányok, asszonyok, fiúk és férfiak, gyermekek és vénék szívéből felcseng az ének. A májusi reggel ébredője ez. Lány hangolás. Ajtók nyílnak ki, ablakok csapódnak fel. Üdvözlök a zarándokokat. Lábaik elé a májusi mező virágait szórják. A hitünk és a hívésünk egygyé forraszt.

Mellettem vén bretonhalász halad. Kopott, szegényes... Arca ráncos, napbarnított. Tányérsapkája a kezében. Így nyomorúságában, hajlott korában, nyűtt kopottságában is tökéletesen boldognak látszott.

— Honnan jött, jóember?

— Granvilleből — feleli és beszélni kezd.

Múlt év nyarán, Grönland partjain negyvenkettőjüket mentette meg Szent Teréz. Adig hitetlen volt.

A hangja megcsuklik, két szemében két könnyösepp remeg. Erő, hit, megtérés, szépség van szavaiban, ahogyan azt mondja, hogy:

— ...Uram, azóta újra tudom hinni az Isteni!...

Ennek a boldog hitnek boldog szavaiban éreztem meg először Szent Teréz emléke csodálatos hatását.

...Meredek domboldallal mérközünk. Az új bazilika megtekintésére indulunk. Negyedórás hegymászás után érkezünk ide. Előttünk széles panoráma: a völgyben virágzó tavaszi Lisieux. A hívő tömeg lelkes éneke találkozik itt a szabad természettel. A déli napsütés forró melege öleli át a tájat. Öröm, szépség, dal mindenütt. Szent Terézke a rózsák esőjét hullatja közénk.

A kis szent tiszteletére épült bazilika alapköveit 1929 szeptemberének utolsó napján tette le Suhard reimsi érsek, Bayeux és Lisieux

Intellektuális ifjúsági könyvsorozat

TÓTH T.: A művelt ifju. Amatőr kötés, 250 lap — — — 115 lei
" " : A jellemes ifju. Amatőr kötés, 242 lap — — — 115 lei
" " : A vallásos ifju I. köt. Amatőr kötés, 222 lap — — 115 lei
" " : A vallásos ifju II. köt. Amatőr kötés, 218 lap — — 115 lei
" " : Krisztus és az ifju. Amatőr kötés, 254 lap — — — 150 lei
" " : Dohányzol? Amatőr kötés, 40 lap — — — 20 lei
" " : Ne így áll! Amatőr kötés 60 lap — — — 25 lei
P. OLASZ S. J.: Fiu, légy férfi! — — 50 lei
P. OLASZ S. J.: Az új férfi. — — 30 lei

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

nagyérdemű püspöke. A templom felépülése a lelkes áldozatkészség ragyogó példáját mutatja. Minden közhöz egy kis adomány fűződik, minden tégladarabhoz lelkesedés, szeretet. Igen: a lisieuxi bazilika szegény fillérekéből épült fel. Es ezek a fillérek nemcsak az anyaországból jöttek, az adományozók között ott találjuk Dél-Amerika, Afrika, sőt Ausztrália katolikusait is. Az adományozók között van a Madagaszkár szigetén levő Tondrokázó katolikus missziójának minden tagja. A francia Kongógyarmat apostoli kormányzója hívei között ötszáz frankot gyűjtött össze. Oblat misszionárius atya Ceylon katolikusainak hozzájárulását hozta kétezeröttszáz frankkal. Az Indiai Óceánon fekvő Leychellesszigetről ezer frank érkezett. Az egy és kétezer frankos adományok apró öteentesekből gyűltek össze. A Leychellesszigetek lakói nagy nyomorban élnek. A sziget nyerstermékeinek értéke az árzuhanások miatt a negyedére csökkent. Mégis anyagi erejükön felül áldoztak Lisieux számára. Ezzel a példamutató áldozatkészséggel lehetett csak elérni azt, hogy a bazilika építkezései a legszébb uton haladnak. A főépület már készen áll és át van adva rendeltetésének. Erre az érdemes és áldozatos munkára felhívjuk a romániai katolikusok figyelmét is: akinek módjában van, hozzon áldozatot, hogy az építkezést sikerrel befejezzék. Ezért ideírjuk Germain abbé címét is. Ide kell küldeni a külföldi adományokat. Ime: M. l'abbé Germain, 52 rue de Livarot, Lisieux (Calvados). Chèque postal: Parizs I. 741—37.

Valami ölelkező melegség, bensőséges szeretet lakik itt közöttünk. Ugy megyünk énekszóval, zászlók alatt a város másik végébe. A bencés-apácák zárdáját nézzük meg és megcsodáljuk a klostrom templomának csodálatos gótikáját. Mire ideérünk, az ének is elszáll. A méteres falak boltívei alatt csendbe halkul a külső élet lehelle. A kapuknál már megpihen a köznapok zaja. És belül: nyugalom, boldogság, szeretet. A világlemondó önmegtartózkodás és örök boldogság felé vezető út találkoznak itt egymással. És ebben az elvonult lemondásban mennyi szépség, erő, mélység!

Itt élt és itt nevelkedett Kis Szent Teréz, mint a bencések női rendjének tagja.

A bencés-zárda és a templom megtekintése után a temetőbe mentünk, a kis szent sírjához. Mélységes megilletődés fogott el valamennyiünket: előttünk a fekete föld kemény szívében porladnak lisieuxi Szent Teréz földi maradványai. A lelke azonban közöttünk maradt, hogy buzdítson, vigasztaljon, melegsítsen. Térdreborulunk a sírhant elé.

...és fehér rózsákkal szórtuk be a kertet... Ebéd után az első utunk a Carmel kápolnához vezetett. Rendezett sorokban haladunk. Vezetőnk egy lisieuxi francia abbé. A templom bejárata előtt hullámzó embertömeg. Az úttesten és a mellékutcákban autók és autókarak hatalmas tömege. A májusi vasárnap imára hívta katolikusainkat Hollandiától Barcelonáig. Ezen a napon kétezer idegen fordult meg a kegyhelyen. A város holland, belga, német, svájci és spanyol katolikusokat látott vendégül.

Erdemes vezetőnk nagy fáradozásának köszönhetjük, hogy rövid időn belül megtekinthettük a kápolnát és az ereklyék termét. A Carmel templomudvarban fekszik. Homlokzata az ion és korinthiai stílus keveréke. Jobboldalt a kis Szent életnagyságu szobra áll.

A templomban mélységes áhitat vesz erőt rajtunk. A hatalmas boltívek alatt, az ereklyetartók előtt uralkodó csend. A kápolna sokszáz látogatója ugyszólván nesztelenül jár. A szeretet, a rajongás, a tisztelet parancsolja ezt.

...és próbáljam leírni a hangulat mélységét a kápolna kincseit, az ereklyék sokaságát

TÓTH TIHAMÉR REPREZENTÁNS MŰVEI:

Krisztus Király 250 lei
Tíz parancsolat I. rész 250 „
Tíz parancsolat II. rész 250 „
Hiszek egy Istenben 250 „
Hiszek Jézus Krisztusban 250 „

Az öt könyv együttes megrendelése esetén porto ingyenes.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

és a boltívek görögös szépségeit? Ezt látni kell, érezni kell, csodálni kell. A falakon tekintetünk eltéved a hálaadó szavak hosszú során. Kis négyzetek, márványtáblák, amelyeket Szent Teréz dicsőségére állítottak fel. A hálás hívek tábora, akikre a gyógyíthatatlan betegség, vagy a szerencsétlenség bekövetkezésének utolsó percében a rózsák esőjét hullatta Szent Teréz. Nem tudhatom mind emlékezetben tartani ezeket a szép, meleg, hálaadó szavakat. Keltőt azonban feljegyeztem. Talán azért, mert először ez tünt szemembe. Ime:

Magyarul:

A la bienheureuse Thérèse toute ma reconnaissance pour une guérison
Amélie
Reine de Portugal,
Princesse de France
Mai-septembre 1925.

Boldog Teréznek minden hálam egy meggyógyulásért
Amália,
Portugália királynője,
Franciaország hercegnője, 1925 május-szeptember.

A másik:

Grand blessé de guerre j'étais mourant la bienheureuse Thérèse a eu pitié de moi et ma gratitude d'une de ses rosés de guérison
Capitaine
G. Beuz-Bichsel,
1-er Zuaves

Mint a háború súlyos sebesültje, a halál szélén voltam, Boldog Teréz megkönyörült rajtam és kegyes volt nekem juttatni egyet gyógyító rózsái közül:
G. Beuz-Bichsel
kapitány,
az első zuávok ezredéből.

Királynők, háborus vezérek a hálás tisztelők seregében... De akik a kápolna táblácskái nagy sokaságuk miatt följegyezve se lehetnek, s aztán túl a kápolna falain, kinn a nagyvilágban a milliókra növe többiek, azok között ott vannak az egyszerű sorsúak, a szegények, a koldusok is, akik mind vigasztalást kapnak a kis Szent Teréz csodás közbenjárásából. Talán az egyetlen vigasztalást, ami komor sorsukban napsugárként rájuk hullhat...

A gondolatkezdő kápolnából átmegyünk az ereklyék termébe. S hogyan írjam le a pillanatot, a lelki kielégülést, a boldogságot, a mélységes hangulatot, amely mindannyiunkat némává tett akkor, mikor szemünk elé tárultak a kis Szent ruhái, hosszú fehér kabátja, rózsakoszorúja, asztala, első áldozóruhája, kése, gyűszűje, foltozóvánkosa, olvasója, durva cipője, hosszú aranyhaja? Csak álltunk szomjasan és rajongva. A szívünk vert, a szemünk csillogott. Alig hallottuk, hogy valaki összerogyott előttünk:

— Le vous remercie...

Köszönöm. Egy fejkendő bretonasszony ájult el nagy boldogságában. Szívgyöngye volt szegény. Gyógyíthatatlan betegségben szenvedő leányáról már lemondtak az orvosok, mikor Kis Szent Teréz a rózsák esőjét hullatta rá. A leány felgyógyult.

Gondos kezek új erőre hívták a kis breton asszony öreg, beteg szívét. Hamarosan magához tért. Azután estig ott imádkozott az ereklyék előtt...

A leboruló nap hulló melegében hagyjuk el Lisieux. Alkonyodik. Májusi szellő reszket a légben. Utolsó búcsút intünk. A szemek ragyognak.

...és újból felcsendül az ének.

Ruffy Péter.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Hunfalvy János születése

1820 június 21

Az első magyar egyetemes földrajz írója volt Hunfalvy János, aki épp úgy szenvedett a szabadságharcban való részvétele miatt, mint sok, más nagysága a magyar tudománynak, irodalomnak, művészetnek. Amikor kiszabadult fogságából, Pestre költözött és Gregussal a Családi Lapokat szerkesztette s egyideig nevelősködött is. Csak 1866-ban tünt fel nagy tudományával és Pálffy Mór felszólítására a műegyetem tanára lett, majd az 1870-ben alapított tudományegyetemen a földrajzi tanszék tanára lett és ezt haláláig betöltötte. Sokat utazott külföldön, megfordult az európai kontinens csaknem minden nevezetesebb pontján, sőt Szentpéterváron is járt. Tevékeny részt vett a magyar földrajzi társaság működésében, amelynek alapítása is az ő nevéhez fűződik s amelynek haláláig elnöke volt. Rokonszenves egyéniségét mindenütt nagyon szerették, de hatalmas tudása külföldön is sok hívet szerzett, nemcsak az ő számára, de a magyar tudománynak is. Rendkívül sokat dolgozott. Az első egyetemes magyar földrajzot kívül, amely új utakat vágott a magyar földrajzi tudományban, rendkívül nagybecsű az a könyve, amelyet Magyarország és Erdély képekben cím alatt adott ki. Ez az 1856-ban megjelent, gyönyörűen illusztrált munkája ma már bibliofilok féltett kincse, nemcsak szövegeért, de kiállításának szépségeért is, a legértékesebb könyvkiadások közé tartozik. Sok tankönyv, röpirat, cikk maradt utána s 1888 december 6-án bekövetkezett halála országos gyászot jelentett.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint a várható időjárás a következő: Változókéony idő, helyenként eső vagy zivatarok.

A király kívánságára 250 román cserkész vesz részt a gödöllői világjamboreen. Bukarest. Saját tud. Mint ismeretes, különféle akadályok nehezítették, hogy Románia cserkészcsapatai résztvegyenek a gödöllői jamboreen. A király, a romániai cserkészlet legfőbb parancsnoka azonban elhatározta, hogy 250 román cserkész részt fog venni a gödöllői táborozáson. Ez az elhatározás az akadályok elhárítását jelenti.

Meghalt a „szegények orvosa“. Zilah. Saját tud. Zsibón meghalt dr Steiner Dezső ny. járási főorvos 69 éves korában. Az egész vidék szegényeinek ingyen-orvosa három hónappal ezelőtt vonult nyugalomba. Az egész környék lakosságának őszinte részvéte kísérte el utolsó útján.

Súlyosan megbetegedett a fogházban Tischler Mór gyilkosa. Bukarest. Saját tud. Tischler Mór gyilkosának, Emil Siancu rokkant kapitánynak az ügyében befejezéshez közeledik a vizsgálata. A gyilkos százados, aki 80 százalékos hadirokkant, a napokban súlyosan megbetegedett a vacaresti börtönben s a fogház kórtermében ápolják. Ügyvédei kérését nyújtottak be az ilfovi törvényszékhez, hogy a vizsgálat befejezéséig szállítsák Siancut valamelyik szanatóriumba.

Kétmillió lelt sikkasztott az igazságügyminisztérium fogházügyi vezérigazgatójának pénztárosa. Bukarest. A rendőrség tegnap éjjel letartóztatta Emil Georgescut, az igazságügyminisztérium fogházügyi vezérigazgatóságának pénztárosát, aki hosszabb idő óta nem fizette ki a fogházak és börtönök víz-, villanydíjait, fűtőanyagát s adós maradt különféle szállítóknak. Az e célra kituttalt pénzt mintegy kétmillió lelt elsikkasztotta. A hatóságok a hitelezők feljelentésére jöttek rá a nagyarányú sikkasztásra. Felfüggesztették és határidőt adtak neki a hiány pótlására. A határidő eltelt a hiányzó összeg megtérítése nélkül s ezért következett be Griurescu letartóztatása.

Tiszai csónakázás három vízbefulladásal. Zentáról jelentik: Morgenstern Zoltán magánzó feleségével, fiával és három vendégével csónakkirándulásra ment a Tiszán. Tiszaszentmiklósnál a csónak viharba került s felborult. Morgenstern és felesége, valamint fia belefulladtak a Tiszába, három vendégének sikerült kiuszniok. Ugy Morgenstern, mint felesége tudtak uszni, de beleakadtak a csónak láncába s képtelenek voltak kimenekülni.

Trockij nem szándékszik visszatérni Oroszországba. Istambulból jelentik: A Törökországban száműzetésben élő Trockij Leó, egykori orosz hadügyi népbiztossal kapcsolatban az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el, hogy Trockij tárgyalásokat kezdett a szovjetkormányal hazatérése ügyében. Trockij most értesült ezekről a híresztelésekről és kijelentette, hogy a hazatéréséről szóló hírek légből kapottak. Ő semmiféle irányú tárgyalást nem kezdett a szovjetkormányal, sem a szovjetkormányal vele.

MI CHA ÉL?

HARSÁNYI LAJOS VERSEI

Ara füzve 60 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Tüzesetek Szilágy megyében. Zilah. Saját tud. Trif Ioan sülelmedi gazdálkodónál nagymosás volt. A kemencébe túl befűtöttek. Egy kipattant szikrától a konyha, az istálló, valamint a szomszédtelek istállója is a szélviharban porráégett. A hatóság bevezette a vizsgálatot. — Vervölgyön Varga Lőrinc gazdálkodó házában eddig ismeretlen okokból tűz keletkezett. A szülők nem voltak otthon s a házban egyedülmaradt két éves kislányuk bennégett. A vizsgálat megindult.

Egy francia falu népe felzendült a végrehajtók ellen. Párizs. Súlyos zavargások színhelye volt a Somme folyó mellett fekvő Bray falu és Peronne városka. A falu földműves lakossága megakadályozott egy végrehajtást, amelyet egy ottani gazda ellen akartak szombaton fogatósítani azért, mert a társadalombiztosítási illetékek megnevezése miatt tízezer frank pénzbüntetésre ítélték s ezt az összeget sem fizette meg. A gazda butorait nyilvános árverésen akarták eladni, a környék népe azonban felvonult a ház elé és nagy tüntetéseket rendezve, megakadályozta a végrehajtást. A hatóságok összehívták a republikánus gárdát s a lovas gárdisták attakot intéztek a tömeg ellen, amelynek során egy ember súlyosan megsebesült. A földművesek a rendőroket valóságos közáporral fogadták. A gazdát letartóztatták és Peronne városába, a kerületi székhelyre szállították. Vasárnap Peronneba gyűlt össze a környék lakossága s a kerületi fogház épülete előtt nagy tüntetéseket rendeztek és a letartóztatott gazda szabadonbocsátását követelték. Az ügyész tisztikarát megverték. A rendőrség csak nehezen tudta a rendet fenntartani. Nagyobb számú rendőrcsapat lezárta a városba vezető utakat, hogy megakadályozzák újabb tömegek felvonulását a városba. Peronneban a nyugalom csak az éjszakai órákban állott helyre.

SZínes divatlap
ínes kézimunka
ínház és művészet
íntiszta irodalom
órákoztató gyermeklap
akács művészet,

mindezt megtalálja a

Magyar Uriasszonyok Lapjában

Megrendelhető: **Török Jánosnál** Oradea, Casuja postalá 47. — Hárompéldányos mutatószámot 7 lei bélyeg beküldése ellenében küldök. — Előfizetési díj havi részletekben is fizethető.

Letartóztatott kommunista röpirat-terjesztő. (Nagyvárad). Kozora Gyula polkai lakosnál a csendőrség kommunista izgató röpiratokat talált, amelyeket azonnal elkobzott. Kozorát bekísérték a nagyváradai ügyészségre, ahol azonnal letartóztatták.

Agyonlőtte volt menyasszonyát, majd maga is a halálba menekült a csendőrök elől. Szegedről jelentik: Kovács János 29 éves cipészsegéd revolverrel agyonlőtte **Agárdy Rózsa** 19 éves leányt, aki régebben menyasszonya volt, de elhagyta. A leányt haldokolva szállították kórházba. A fiú tettének elkövetése után a tiszaparti fűzesekben bújkált, de amint a rendőrök közeledni látták, begázolt a Tiszába és föbelötte magát.

Tömeges fagyaltmérgezés Giurgiuban. Bukarest. Saját tud. Giurgiuban egy utcai fagyaltárustól vásárolt fagyalt fogyasztása következtében számos gyermekben és felnőttön, néhol egész családokon mérgezés tünetei mutatkoztak. Egy leánya nagy kinok között meghalt s a boncolás megállapította, hogy halála mérgezés miatt következett be. A rendőrség letartóztatta Ibin Asah fagyaltárust és elkobozta edényeit.

Ha a házvezető nem ért az irodalomhoz. Oslóból jelentik: Súlyos csapás érte Axel Sandemose dán író, aki az utóbbi időben Norvégiában él. Axel Sandemose dániai lakását házvezetője gondjaira bízta és mostanában hosszabb utra készült indulni. Elutazása előtt azonban hazatért és ekkor megröb-bentő felfedezést tett. A házvezető távollétében behatolt lakásába és rengeteg kéziratát megsemmisítette. Elpusztult az író naplója, egy új regényének számos, még nyomtatásban levő novellájának és szindarabjának kézírata. A dán író most feljelentést tett házvezetője ellen és így akarja megtéríttetni kárát.

14 év óta nem mosakodott. Liegnitzből jelentik: Csaknem hihetetlen eset híre érkezik a közeli Lahn városkából. 14 év óta lakik a városkában egy külön asszony, aki ez idő alatt egyszer sem takarította ki lakását, jómaga pedig egyszer sem mosakodott meg 14 év alatt. A beérkezett panaszokra aztán most a rendőrség elrendelte a lakás kitakarítását, amely borzalmas állapotban volt. Nyolc munkás másfél napig dolgozott, amíg a különböző piszkot kihordta a lakásból. A külön asszony ugyanis a személtrepekről a legkülönbözőbb tárgyakat hordta össze a lakásba. A sok piszkot kilenc kétfogatu kocsí cipelte el a helyszínről. Hogy az asszony a nagy lakástisztogatás után megmosakodott-e, arról nem számol be a jelentés.

ZÜRICHI ZÁRLAT. Párizs 20.30, London 17.59, Newyork 421¹/₂, Bruxelles 72.32¹/₂, Milánó 27.10, Madrid 43.90, -Amsterdam 208.15, Berlin 122.80, Bécs 73.15 (57.20), Prága 15.41, Varsó 58.05, Belgrád 700, Bukarest 308.

MIT REJT A JÖVŐ?

Rafols Mária élete és jövődőlésel. ::

G. L. BOUE után franciából fordítva. Ara füzve 27 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Athenaeum-kiadás.

PAPINI:

Krisztus története

Kapható: az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

Propaganda kiadás. 572 oldal. :: Egészvászonkötés. Ara: 90 lei és portó.

**Megjött már lejárt
ELŐFIZETÉSET**

Zavartalan kézbesítés érdekében kérjük t. előfizetőinket az előfizetési összeg mielőbbi beküldésére.

ERDÉLYI LAPOK
KIADÓHIVATALA

SPORT

Kabos nyerte meg a kardvívás Európa-bajnokságát

Budapestről jelentik: A vivó Európa-bajnokság küzdelmei során hétfőn az egyéni kardvívó-bajnokság döntőjét bonyolították le a Labriola színházban. 6 olasz és 6 magyar között. Este egy negyed 10 órakor még Gerevich vezetett, aki 7 győzelemmel veretlenül állott. Utána következett az olasz Martzi, 5 győzelemmel és 4 vereséggel. Kabos ekkor még a harmadik helyen állott a kétféle méteres olasz Gaudinivel együtt. A verseny végéig azonban meg-

változott a helyzet. A magyarok közül Kabos került az élre s az olasz Martzival egyenlően állott. A végeredmény holtversenyben Kabos és Martzi között dönt el. Izgalmas párvialdal után Kabos győzött Martzi ellen 5:0 arányban. Az egyéni kardvívás Európa-bajnoka tehát Kabos lett 9 győzelemmel. Második: Martzi, 9 győzelemmel. 3-ik: Gaudini 8, 4-ik: Gerevich 8, 5-ik: Kovács 6 és fél győzelemmel.

Jászay Maritól — Maniu Gyuláig

Szovátafürdő, június hó.

Bevalljam, ne valljam be?

Az idén júniusban lesz huszonötödik esztendeje annak, hogy először jöttem Szovátára. Ez a mai Szovátá, amelyik kilombosodva, gyönyörű új villákkal benépesített hegyoldalain, parkjaival, sétányaival, nagyszerű fürdőházaival már majdnem az a világfürdő, aminek negyedszázad előtt megálmodtuk, egészen más, mint amilyen 1908 nyarán volt. Nem volt itt akkor se villanylámpa, se iszapfürdő, se kávéház, se éjszakai bár, ahol jazz-bandra lehet táncolni, — de azért szép volt az akkori Szovátá is: primitívességében, körülménytelenségében s a Cseresznyés hegy magasán fekvő tisztaságáról ép olyan szép panoráma nyílt, mint ma.

A jelen pillanatban általános nagytakarítás folyik Szovátán: csaknem minden villa és penziótulajdonos itt van már és az ablakokban szellőző paplanok és párnák hirdetik, hogy az idén alighanem népelesebb és zajosabb lesz a főszezon, mint máskor, mert Maniuk szovátai tanácskozásai rendkívül fölkellették az érdeklődést „Erdély gyöngye” iránt. Csak-hogy a mai közönség már egészen más, mint a huszonöt év előtti.

Akkor még az erdélyi mágnások fürdője volt Szovátá: itt találkoztak a Bethlen grófi, Bély grófi, Kemény bárói családok, Zeyk Dániel, az egykori marostordai főispán soha sem hiányzott innen. Csák Czirják, az aradi Minorita rend főnöke és Sándor János néhai belügyminiszter jovialis egyénisége ép olyan népszerű volt a főúri társaságokban, mint a székely nép között. Az akkori fiatalságot Ugron András, meg Illyés Tibor tartották össze s a kolozsvári híres cigányprimás, Pongrácz mondhatná meg, hány pezsgőspohár tört össze a héthatárra szóló Anna-bálokban, amelyeken D'Orsay gróf, a híres úrlovás volt az előtáncos.

De akármilyen vidám élet is folyt Szovátán huszonöt év előtt, volt itt egy kis telek, a Patak Major felé vezető út mentén, amelyik mellett csöndes áhítattal haladtak el a sétálók. Ez a margarétákkal telehintett üres telek arról volt híres, hogy színes alkonyatokon itt sétálgatott a nagy magyar tragika: Jászai Mari és a szerepeit tanulta. A világhíró kitéréséig minden nyáron itt pihent néhány hetet s az ő agitációja és Endrődy Sándor lelkes hangulatkeltése az akkori magyar művészvilág legjelesebb alakjait idecsodították s Vastagh György, a világhírű festőművész, Sándor Erzsébet és Sebeők Sári operanékesnők avatták a művészet elitejeinek fürdőhelyévé Szovátát. Jászai szovátai emlékének ma is őrzik egyik villában egy magashátú nádszék, amit éveken át kizárólag Jászai használt.

A mai Szovátá politikai primadonnája: Maniu. Nem múlik el év, hogy néhány hetet itt ne töltjön, tavasszal, vagy ősszel. Az ő kedvence útja a Sebes patak feletti erdős hegyoldal. Határozottan politikusoknak való sétaút. Lejtős és szeszélyes, mint a politikai pálya.

Pelle István július 6-án ismét Nagyváradra jön. Július 6-án, csütörtökön szenzációs sportprogramja lesz Nagyváradnak. A los-angelesi olimpia pontvilágrekordere és kétszeres tornászvilágbajnoka fog vendég szerepelni egy NAC—Kolping mérkőzés keretében a Károly-pályán. A Kolping csapatát ezen alkalomra több kiváló váradai futballistával megerősítik, hogy méltó ellenfele legyen a NAC messzeföldön híres csapatának. Pelle kívánságára gyűrűt is szerelnek fel a Károly-pályán, hogy ezáltal Váradon még nem látott gyűrűgyakorlatait is bemutathassa.

Négy új világrekord. Négy új világrekordot állítottak fel Csikágóban a főiskolai bajnokságokon. 220 yard Metcalfe 20.4 mp. fél angol mérföld Hornbostel 1 p. 50.9 mp., egy angol mérföld Cunningham 4 p. 9.1 mp., súlydobás Torrance 16 m. 16 cm.

A tordai EKE-osztály kirándulásai. Torda. Saját tud. Az ideai hideg, esős tavasz és nyárelő Erdélyszerte eddig nem kedvezett a turistáknak. A természet rajongói a mostoha időjárás miatt eddig jóformán téltenségre kényszerültek. Az utóbbi hetekben azonban lassan mégis csak melegegett az idő s volt már néhány derűsebb, napsugarasabb vasárnap is, ami gyorsan felajzolta a turisták szabadba vágyakozását. Így Tordán és vidékén is máról-holnapra fellendült a turisztika, amely néhány igen sikerült kirándulásban nyilvánult meg. A tordamegyei társaskirándulásokat szakszerű irányítással és szervezéssel az Erdélyi Káprapat Egyesület tordai osztálya vezeti, amely lelkes agilitással teljesíti nemes hivatását. Eddigelé két nagyon szépsikerű kirándulást vezetett a Torda-Hasadékhöz, Turi hasadékhöz, egyet a Székelyköre, Torockóra, Torockó-Szentgyörgy várromához, a Városerdőre, a szolovai Buvó-patakhoz a szkerisorai csodaszép jégbarlanghoz és a vidrai vízeséshez. Nagyobb szabású kirándulást készít elő a tordai EKE-osztály a Delonátára, a „Szamosbazar”-hoz, a Gyilkostóhoz és a Vaskapuhoz.

Ströck Albi ismét Pestre szerződött. A budapesti Phöbus csapata, amely most került fel az első osztályba, Ströck Albit, az Ujpest többszörös válogatott jobbszélsőjét, szerződtette. Ströck legutóbb az FC Bernben játszott.

Nagyvárad atléták versenye a Torsan-kupáért. Vasárnap, június 25-én kerül lebonyolításra Nagyváradon a Torsan-kupa atlétikai versenye. A kupaszabályok értelmében a versenyen csak azok a csapatok indulhatnak, amelyek a május 25-iki (hősök napja) stafétán is résztvettek. A hétfő esti Atlétikai Liga ülésen azonban a Crisana bejelentette, hogy versenyen kívül szintén elindul. A verseny így mindenesetre még izgalmasabb és érdekesebb lesz. A Kolpingnak van a legtöbb esélye, de a Törökvis is könnyen csinálhat meglepetést. A verseny ismertetésére még visszatérünk.

SZÍNHÁZ

Máramarossziget:

Szerdán: *Rotschildok*, operett ujdonság.
Csütörtökön: *Timosa*, énekes románcujdonság.
Pénteken: *Sztambul rózsáa*, operett, mozihely-árrakkal.
Szombat délután: *Aranymadár*, mozi hely-árrakkal. Este: *Román előadás*.
Vasárnap: *Völegényem a gazember*, operett ujdonság.

Brassó:

Szerdán: *Amikor a kislányból nagylány lesz*.
Csütörtökön: *Kadétszerlem*.
Pénteken: *Kadétszerlem*.
Szombaton: *A teve*.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: *Torockói menyasszony*. — Délután fél 6 órakor: *Kadétszerlem*.
— Este fél 9 órakor: *Ezerjő*.

Szerkesztői üzenetek

„Tanítónő”. Határozottan van íráskészsége. Beküldött írása azonban minden tárgyi igazsága mellett sem elbeszélés. Napilap tárcarovatába nem való. Ahhoz meg nem eléggé élénk, hogy színes „entréfilet” váljék belőle. Írásait szívesen látjuk, sőt biztatni is merjük, mert úgy érezzük, tehetséges. Az elbeszélés művészetének épp úgy technikája van, mint a muzsikának. Ezt sok gyakorlattal, sok olvasással, még több önkritikával lehet — de csak a tehetségesnek — elsajátítani. Mi hisszük, hogy ha tanácsunkat komolyan veszi, közölhető kéziratokat is fogunk öntől kapni.

B. G., Szatmár. „Hull az akác” és „Napkelte” című verseiben van érzés, de valahogyan a költői líra igazi bensősége hiányzik. A múlt század nyolcvanas éveinek kissé kezdetleges technikájával pedig ma már nem szabad verselni.

A kiadóhivatal üzenetei

Kovácsnai Sándor, Kézdiszentkereszt. Köszönettel vettük b. átutalását, amellyel előfizetése 1933 június 30-ig nyert rendezést.
Ferenzi Sándor, Mikháza. B. előfizetését a küldött összeggel 1933 július 15-ig ismertük el.

„Világosság felé”

Hítvédelmi füzetek. A katolikus tudás hosszabb lélegzetű kötetei mellett szükség van rövidebb, könnyebben beszerezhető s tömeges terjesztésre is alkalmas hitvédelmi füzetekre. Ez a „Világosság felé” című füzet sorozat célja.

Eddig nyolc füzet jelent meg, még pedig:

1. *Bangha: Örök remények* — — — — 5 lei
2. *Martinovich: Atheista-e a modern tudomány?* — — — — 5 lei
3. *Bangha: Az ész tanúsága Isten mellett* 5 lei
4. *Bangha: Világrend és Isten* — — 5 lei
5. *Hajós: Az élet eredete és az Isten* — 5 lei
6. *Fischer-Colbrie: A modern filozófia*
7. *Bangha: Krisztus és az Egyház* — 5 lei
8. *Vécsey: Elmaradtak-e a katolikus népek?* — — — — 5 lei

és portó.

„ERDÉLYI LAPOK” KÖNYVOSZTÁLYA.

KÖZGAZDASÁG

A kertészek kongresszusa a földművelésügyi miniszteriumban külön kertészeti igazgatóság felállítását követeli

— Érdekes kiállítás Temesváron —

Temesvár. Saját tud. Vasárnap a helyi hatóságok képviselőinek jelenlétében igen érdekes és gazdag kertészeti, rózsá-, kisállat- és méhészeti kiállítás nyílt meg, amely három napig tart. Ebből az alkalomból az ország különböző vidékéről összesen mintegy kétszáz kertész gyűlt egybe a Bánság metropolisában. A vendégek sorában megjelent *Faraudo Charles*, az országos kertészszövetség elnöke, *Borza Sándor dr.*, kolozsvári egyetemi tanár, *Gürtler Kornél*, a kolozsvári botanikai kertészet felügyelője, *Guttman C.*, a színajai Peles-park igazgatója, *Schwefer Ede*, Galac város hivatalos kiküldötte, *Szigeti József*, a nagyvárad, *Weil Alajos* aradi kertészek elnöke, *Szatmárról Harsányi János*, Szászrégenből *Szedlák János*, Medgyesről *Ambrózi Mihály* stb.

A kiállítással kapcsolatban, bár előzetesen nem volt programba véve, kongresszust is tartottak a városi tanácssteremben, mintegy előkészítőjé az ősszel Bukarestben tartandó nagy kongresszusnak. A gyűlést *Faraudo Charles* kertészeti szövetségi elnök nyitotta meg, aki a szokásos üdvözlés után a kertészek több fontos problémájával foglalkozott. A szövetség azon iparkodott, hogy a kertészek a forgalmi adó alól épügy mentesek legyenek, mint a kisiparosok. Most három napja tényleg alá is írták a pénzügyminisztériumban az erre vonatkozó rendeletet. A nagybirtokokhoz tartozó faiskolák mentesek a kereskedelmi adó alól s a szövetség szívós akciójának tudható be, hogy minden jel szerint hamarosan a többi faiskolatulajdonos is részesül ebben a kedvezményben. A kertészek régi kívánságához képest most sikerült a minisztériumban eldöntetni, hogy a kertészeket nem az iparosok és kereskedők közé sorozzák, hanem mezőgazdasági termelőknek ismerjék el őket. Fáradozik a szövetség azon is, hogy a kertészek átmenetileg alkalmazott munkásai után ne kelljen balesetbiztosítót fizetni a betegsegélyzőpénztárnál (?) *Borza dr.* egyetemi tanár háromnyelvű beszédében, szenátor léteire is kénytelen megállapítani: elég baj, hogy a kertészeket érintő törvények utólagos kiigazítását kell kérni és hogy a törvényhozók nem kérdezik meg előbb ezt az érdekesoportot. Erősen szervezkedni kell, hogy kellő súlyhoz és tekintélyhez jusson a kertészek egyesülete. *Demetrovici Mihály* mérnök, a temesvári városi kertészet igazgatója javaslatot terjesztett elő, hogy a kertészeket vegyék fel a mezőgazdasági kamarába s nekik igazolványokat adjanak, hogy őstermelők. *Ambrózi Mihály* határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a földművelésügyi minisztérium állítsa fel újra a külön kertészeti miniszteri igazgatóságot, amely *Stefanescu* igazgató halálával megszűnt s mint szolgálati ág a szőlészeti igazgatóságnak lett alárendelve. *Faraudo* elnök erre kijelentette, hogy az igazgatóság fennállása utolsó idején csak névlegesen létezett, de nem volt szakszerű, egyetlen szakember nem volt ott. Ugy gondolja, nehéz lesz célt érni, mivel takarékosági szempontból több más igazgatóságot is megszüntettek. *Agátsy János* temesvári kertész *Ambrózi* egy megjegyzésére reflektálva kimutatja, miért szükséges a tervezett kertészigazgató. A kertészek a helypiacon csak az idényben árúsítanak s

így a jobb helyek másoktól vannak elfoglalva. Pedig, mint termelőknek, elsőbbségi joguk van a közvetítőkkel szemben. A közönség szempontjából is jó: tudja a közönség, hogy kertésztől garantált árut vásárolt. Ma cigányok házalnak kertészeti cikkekkal és becsapják a közönséget. Vadócokat mint nemesített csemetékét adnak el, hagymát jácintként, krumplit dáleagumóként. A megjelentek erre kifakadnak a házalás ellen. *Weil Alajos* (Arad) az aradi városi kertészet tulerős konkurenciája ellen kért ezután védelmet. A városi kertészet virágkereskedést tart fenn, a temetőben meg van tilva a magánkertészeknek virágot ültetni, illetőleg sirokat beültetni. A városi kertészet a közterek ápolásával foglalkozik — mondotta.

Este bankett volt, hétfőn a nagyobb kertészeti telepeket szemlélték meg a vendégek.

Erdélyi kertészek kiállítását.

A kertészeti, rózsá-, kisállat- és méhészeti kiállítás díjait most osztották ki. Az Erdélyilaktanya fedett lovardájában lévő virágkiállítás mintegy hatszáz különbözőfajta rózsá volt látható. Igen hatalmas volt a kaktuszkiallítás is. Aranyéremmel díjazták *Agátsy*, *Bauer*, *Bozsits*, *Janszky*, *Neszler* és *Bozsák* temesvári kertészeket, valamint a Teri-virágkereskedést. Erdélyi kiállító kevés volt, de mindannyian díjazva lettek. A nagyvárad *Viktoria-cég* a kiállított hortenziákért aranyérmet kapott. A kaktuszkiallítás egyetlen díját — aranyérmet — *Szigethy József* nagyvárad kertész nyerte el. *A Gärtner* nagyenyedi cég oklevelet kapott. A kisállat-kiállításban csak bánságiak állatai voltak láthatók. Első díjat kaptak: *Magyar László* (kétser), *Paull Ferenc*, *Pfeiffer József*, *Szavantsék István* (kétser), *Mohilo Alfréd*, *Wankó Vilmos*, *Boleráz István* és *Wendelin Rezső*, *Gáltói Rezső*, *Staniloiu Constantin*, *Weiser-farm*, *Christian János*, *Ciunga György*, *Precup Miklós*, *Krepecs József*, *Schweitzer Károly*, *Piszika Sándor*, *Roosz Károly*, *Olácsy Bálint*, *Sagovici Sámuel dr.* Igen érdekes volt a fatenyészési múzeum, amelyen a fatenyészési minden fázisát bemutatták és mindazt, amire a gazdának ügyelnie kell. A látogatók megtekinthették a Rozáriumot — rózsakertet — is, amelyben már mintegy ezerkét száz rózsafaj látható.

Új vágóhidat kap Brassó. Saját tud. Jelentettük, hogy Brassó városa 35 millió kölcsönt vett fel, amely összeg egyrésze az új városi vágóhid felépítésére lett előirányozva. Az új vágóhid építkezési munkálatokra hirdett árlejtését a napokban tartották meg, amelyen huszonhárom építész ajánlata vált ismertté. Az ajánlatok közül *Wildmann* Dezső brassói építészvállalkozó a legelőnyösebb: 12.933.568 lei. Az árlejtéssel kapcsolatban egyes brassói mészárosok azt követelik, hogy az új vágóhid felépítését a városi tanács ne tekintse belügyének, hanem az építések összes munkálatainál hallgassák meg őket is, tekintve, hogy az ő intézményükről van szó. A mészárosok követelése teljesen indokolt. A város ugyanis két éven keresztül rendszeres illetéket szedett a mészárosoktól vágóhidépítési célokra.

A hunyadmegyei iparosság nem nagy reményekkel tekint a munkakamarák működésére. Déva. Saját tud. A hunyadmegyei iparosalakulatok szövetsége a napokban tartotta meg második évi rendes közgyűlését. Az elnöki megnyitásban *Cárpinisán* elnök hangoztatta, hogy a munkakamarák miatt különösen szükséges a szövetség működése. Most ugyanis, amikor a munkakamarákban a kisiparosság csak kevés számmal van képviselve, e néhány iparos mellett a szövetségnek kell teljes erkölcsi sulyal fellépnie. Az elnöki előterjesztés után a közgyűlés azt a határozatot hozta, hogy abban az esetben, ha a kisiparos érdekek nem találják a kamarában kellő képviselőket, úgy ajánlani fogja az iparostagoknak a tagságról való lemondást. *Ringler* Jenő titkár ezután az évi jelentést olvasta fel, amelyben a szövetség működését vázolta. Az elhalt *Benkő György* tag helyébe egyhangulag *Török Bálint* szászvárosi kocsigyártót s *Györffy* Gábor helyébe *Metz* Joan mechanikust választották. Az elnök zárószavaiban összetartásra intette az iparosságot.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 80 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.

Adás-vétel

Különféle antikbutorok eladó. Cím a kiadóban.

Egy 12-es jökarban lévő gyorssajtó kedvező feltételek mellett eladó. Cím Kalmár Nándor, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) No. 40.

Jökarban lévő ebédlőszőnyeget megvételre keresek. Vámház-utca 31-b.

ELADO jutányos áron egy special-electromotor, 220 V, 1/2 loerős, egyenáramhoz. Cím a kiadóban. —

Több telek a főúca remekfekvésű mellékútjában, valamint egy 1000 m² es telek a Kommandáns-réten, kis házzal, kúttal, kamarával, maszsziv kerítéssel egészben vagy kétrésztben is, jutányosan eladó. Cím: Lakatos-u. 2.

Lakás

Kettőszobás modern lakás augusztus 1-re kiadó. Szanis-z-ó-utca 27.

Különféle.

Kinizsi iskolai juttatási könyv 20 lei. Nagyváradon, Peiru Rareş (Péter) utca 12. szám.

Második gimnazista, fél-árua tiamat magyarszóra adnám a szünidőre a Gyilkos-tóhoz vagy hasonló magaslati erdős helyre. Ajánlatot azonnalra kérek a gyergyószentmiklósi plébániára, ahová 21-én érkezem fiammal lebonnyolítás végett. Dr. Keley Béla ügyvéd.

Alkalmazás

Szűgyártó segédeket állandó munkára keresek. Kotyész, Teleky-u. 53.

Vincellért keresek Felső-Körösoldal 73. sz.

Kereskedőség fiatal, 18-21 évesig felvételt, ki Fogaras. Nagyszében, vagy bányavidéken tanult és fűszer-, vas- és textilszakmában jártas, magyar nyelv tudással. Ajánlatok: Bardócz Márton Sándor, jud. Ciuc.

Keresztény műveltség könyvtára:

BANGHA: *A jezsuita rend és ellen-ségei.* Füzve 70, kötve — — 120 lei
MULLER: *A római index.* Füzve 60, kötve — — — — 95 lei
P. OLASZ S. J.: *Világproblémák.* Füzve 45, kötve — — — — 70 lei
VÉCSEY: *A legújabb kor egyház-története.* Füzve 90, kötve — 150 lei
BANGHA: *Jellemrajzok a kath. egyház életéből.* Füzve 90, kötve 150 lei

„Erdélyi Lapok” könyvoszlálya.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) utca 7. Brassó: Paulusz Ferenc, Közép-utca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Dicsőszentmárton: Gvidó Béla, Librum könyvkereskedés. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Regina Maria 24. — Kolozsvár: dr. Sulyok István, Főter 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Főter 60. szám. — Nagykároly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytárgyüzlet, Püspöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilóölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarországi képviselet: dr. Léber János Budapest, I. Fehérvári-út 78. Telefon aut. 38-8-85. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez vagy többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László nyomda Rt. körforgógépén Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.